

CENTRUM ORTOPEDII I TRAUMATOLOGII SPORTOWEJ

USZKODZENIE SCIĘGNA ACHILLESA

PROTOKÓŁ REHABILITACYJNY

www.sportoklinik.pl

ul. Kałuży 1, 30-111 Kraków (STADION CRACOVIA)

POSTĘPOWANIE REHABILITACYJNE PO OPERACJI ŚCIĘGNA ACHILLESA

ŚCIĘGNO ACHILLESA – najmocniejsze ścięgno w organizmie człowieka. Tworzą je ścięgna mięśnia brzuchatego łydki i mięśnia płaszczkowatego – mięśnie te łączą kości udową, piszczelową i piętową. Z racji połączeń i funkcji- zginają podszwowo stopę- ich ścięgno przyjmuje ogromne obciążenia dynamiczne podczas sportu, ale także w normalnym życiu. W związku z tym narażone jest na liczne przeciążenia i urazy.

POTENCJALNE PRZYCZYNY URAZÓW:

Nadmierne obciążenie treningowe w stosunku do fazy odpoczynku, otyłość, nieadekwatny do sprawności dobór wysiłku, złe obuwie, wady stóp i postawy, stres, zaburzenia hormonalne, cukrzyca.

MECHANIZM URAZU:

Dynamiczny start do biegu, lądowanie po skoku, długotrwałe przeciążenie, poślizgnięcie się. Poniżej przedstawiamy proces rehabilitacji po operacji zszycia zerwanego ścięgna Achillesa. Przebiega on wieloetapowo i u każdego pacjenta inaczej. Wiele zależy od systematyczności i sumienności wykonywanych ćwiczeń, a także stanu przed urazowego, predyspozycji ruchowych i rodzaju sportu uprawianego przed kontuzją. Bardzo ważnym elementem jest zaakceptowanie urazu, operacji i czasowego ograniczenia sprawności, a także od oczekiwań jakie ma pacjent względem siebie jak i terapeuty.

Proces rehabilitacji podzielony został na fazy, przejście do kolejnej jest określone zarówno czasem od zabiegu, a także osiągnięciem konkretnych celów

W trakcie rekonwalescencji pourazowej/pooperacyjnej dobrze jest stosować zasady protokołu PEACE & LOVE – Można go znaleźć na stronie www.sportoklinik.pl

Należy pamiętać, nawet jeżeli czas od operacji pozwala na zmianę fazy, to w przypadku kiedy pacjent nie spełnia określonych kryteriów należy kontynuować dany etap aż do ich osiągnięcia. Jednocześnie osiągnięcie danych celów przed określonym czasem skutkuje tym samym – pozostaniem na danym etapie.

Poniższy protokół jest przykładowym zestawem ćwiczeń. Istnieje wiele czynników które mogą wpłynąć na przedstawiony czas procesu rehabilitacji.

FAZA I (0-2 TYG.)

Fizjoterapia 1x tydzień, ćwiczenia 6x tydzień

Każde z ćwiczeń min 3x10 powtórzeń, lub do zmęczenia (w przypadku ćwiczeń izometrycznych napięcie mięśnia utrzymać przez 10 sekund)

CELE

- Ochrona operowanego ścięgna
- Zapewnienie prawidłowego procesu gojenia rany pooperacyjnej
- Profilaktyka przeciwobrzękowa/przeciwzakrzepowa

UWAGI

- But ortopedyczny ustawiony w 20 - 30 st zgięcia podszwowego (lub 2 - 3 cm uniesienia pięty)
- Chodzenie z kulami łokciowymi
- Zwracanie uwagi na objawy zapalne
- Unikanie pozycji długotrwałych pozycji utrudniających krążenie (siedzenie, stanie)
- Chłodzenie 3-4 x dziennie (12-15 minut)

ĆWICZENIA

- KARDIO np. rotor ręczny
- Ćwiczenia górnych partii ciała

TERAPIA MANUALNA

- Terapia przeciwobrzękowa- praca w obrębie całego szlaku limfatycznego

KRYTERIA PRZEJŚCIA DO FAZY II

- Prawidłowe gojenie się rany pooperacyjnej
- Redukcja bólu i obrzęku

FAZA II (2-6 TYG.)

Fizjoterapia 2x tydzień, ćwiczenia 6x tydzień

Każde z ćwiczeń min 3x15 powtórzeń, lub do zmęczenia (w przypadku ćwiczeń izometrycznych napięcie mięśnia utrzymać przez 10 sekund)

CELE

- Normalizacja chodu z kulami z tolerowanym obciążeniem w bucie ortopedycznym
- Ochrona strefy operowanej
- Aktywne zgięcie grzbietowe do pozycji neutralnej
- Profilaktyka przeciwobrzękowa/przeciwzakrzepowa

UWAGI

- But ortopedyczny w ustawieniu 30 st. zgięcia podszwowego
- Nie moczyć rany (do momentu zagojenia)
- Obserwacja procesu gojenia się rany

ĆWICZENIA

- Ćwiczenie ruchomości stawu skokowego w zalecanych zakresach (fot. 1)
- Bezbolesne ćwiczenia izometryczne inwersji, ewersji, zgięcia grzbietowego oraz submaksymalne izometryczne ćwiczenie zgięcia podszwowego
- Ćwiczenia stabilizacyjne - przenoszenie ciężaru na operowaną nogę (możliwe tylko w bucie ortopedycznym)
- Ćwiczenia czynne kończyn dolnych bez obciążenia i z obciążeniem taśmą miniband operowanej nogi ciężarem ciała – unoszenie prostej nogi leżąc na plecach, prawym i lewym boku (fot. 2)
- Ćwiczenia górnych partii ciała
- KARDIO np. rotor ręczny

TERAPIA MANUALNA

- Terapia przeciwobrzękowa- praca w obrębie całego szlaku limfatycznego
- Terapia manualna tkanek miękkich, mobilizacja blizn,
- Terapia manualna połączeń stawowych w obrębie stopy, a także kolana i biodra

KRYTERIA PRZEJŚCIA DO FAZY III

- Chodzenie z kulami z tolerowanym obciążeniem w bucie ortopedycznym
- Redukcja bólu i obrzęku

ĆWICZENIE RUCHOMOŚCI
STAWU SKOKOWEGO
W ZALECANYCH ZAKRESACH

2 BEZBOLESNE ĆWICZENIA IZOMETRYCZNE INWERSJI,
EWERSJI, ZGIĘCIA GRZBIETOWEGO ORAZ SUBMAKSYMALNE
IZOMETRYCZNE ĆWICZENIE ZGIĘCIA PODESZWOWEGO

3
ĆWICZENIA CZYNNNE
KOŃCZYN DOLNYCH
BEZ OBCIĄŻENIA
I Z OBCIĄŻENIEM
TAŚMĄ MINIBAND
OPEROWANEJ KOŃCZYNY
CIĘŻAREM CIAŁA
– UNOSZENIE
PROSTEJ KOŃCZYNY LEŻĄC
NA PLECACH, PRAWYM
I LEWYM BOKU

3
ĆWICZENIA CZYNNE
KOŃCZYN DOLNYCH
BEZ OBCIĄŻENIA
I Z OBCIĄŻENIEM
I TAŚMĄ MINIBAND
OPEROWANEJ KOŃCZYNY
CIĘŻAREM CIAŁA
– UNOSZENIE
PROSTEJ KOŃCZYNY I LEŻĄC
NA PLECACH, PRAWYM
I LEWYM BOKU

4

TERAPIA MANUALNA TKANEK MIĘKKICH,
MOBILIZACJA BLIZN,

TERAPIA MANUALNA POŁĄCZEŃ STAWOWYCH
W OBRĘBIE STOPY, A TAKŻE KOLANA I BIODRA

FAZA III (6-8 TYG.)

Fizjoterapia 2x tydzień, ćwiczenia 6x tydzień

Każde z ćwiczeń min 3x15 powtórzeń, lub do zmęczenia (w przypadku ćwiczeń izometrycznych napięcie mięśnia utrzymać przez 10 sekund)

CELE

- Normalizacja chodu po powierzchni płaskiej bez buta ortopedycznego
- Kontrolowane stanie na jednej kończynie (10 sek)
- Aktywny zakres ruchu 40 st. zgięcia podszwowego
5 st. zgięcia grzietowego

UWAGI

- Odstawienie buta ortopedycznego (stopniowe)
- Możliwe stosowanie wkładki do normalnych butów
- Unikać gwałtownych ruchów rozciągających i napinających łydkę
- Nie ćwiczyć maksymalnej siły
- Nie zwiększać agresywnie zakresu ruchu

ĆWICZENIA

- Wypady we wszystkich kierunkach z wyjątkiem wypadu w tył
- Ćwiczenie czynne stopy w dostępnym zakresie ruchu „alfabet stopą” lub wykorzystanie platformy balansowej / piłki
- Delikatne rozciąganie mięśni łydky
- Ćwiczenia stabilizacyjne - wychylenia tułowia stojąc obunóż
- Wzmacnianie mięśni z taśmą terapeutyczną
- Basen

TERAPIA MANUALNA

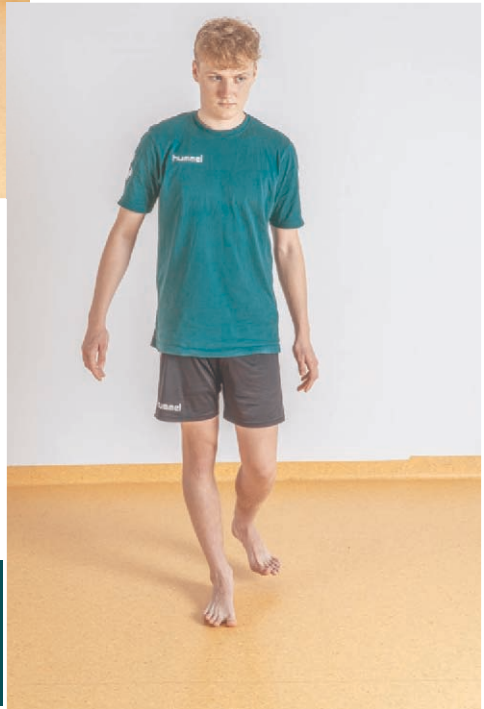
- Terapia przeciwobrzękowa- praca w obrębie całego szlaku limfatycznego
- Terapia manualna tkanek miękkich, mobilizacja blizny
- Terapia manualna połączeń stawowych w obrębie stopy a także kolana i biodra

KRYTERIA PRZEJŚCIA DO FAZY IV

- Normalny chód bez buta ortopedycznego
- Przysiad do 30 st zgięcia w kolanach
- Stanie na jednej nodze 20 sek
- Zakres ruchu 40 st. zgięcia podeszwowego
5 st. zgięcia grzietowego

1 KONTROLOWANE STANIE
NA JEDNEJ NODZE (10 SEK)

2 WYPADY WE WSZYSTKICH
KIERUNKACH Z WYJĄTKIEM
WYPADU W TYŁ

3
ĆWICZENIE CZYNNE STOPY W DOSTĘPNYM
ZAKRESIE RUCHU „ALFABET STOPĄ” LUB
WYKORZYSTANIE PLATFORMY BALANSOWEJ/PIŁKI

4
DELIKATNE ROZCIĄGANIE
MIĘŚNI ŁYDKI

ĆWICZENIA STABILIZACYJNE
- WYCHYLENIA TUŁOWIA
STOJĄC OBUNÓŻ

6 WZMACNIANIE MIĘŚNI
Z TAŚMĄ TERAPEUTYCZNĄ

6 WZMACNIANIE MIĘŚNI
Z TAŚMĄ TERAPEUTYCZNĄ

FAZA IV (8-16 TYG.)

Fizjoterapia 2x tydzień, ćwiczenia 6x tydzień

Każde z ćwiczeń min 3x20 powtórzeń, lub do zmęczenia (w przypadku ćwiczeń izometrycznych napięcie mięśnia utrzymać przez 10 sekund)

CELE

- Normalizacja chodu po różnych płaszczyznach
- Stanie na jednej nodze z dobrą kontrolą 30 sek
- 50 st. zgięcia podszwowego, 15 st. zgięcia grzbietowego
- Dobra kontrola i brak bólu w czynnościach funkcjonalnych (włączając schody, przysiady wypadły)

UWAGI

- Unikać bardzo dynamicznych aktywności przeciążających
- Nie wykonywać ćwiczeń wywołujących kompensacje ruchowe

ĆWICZENIA

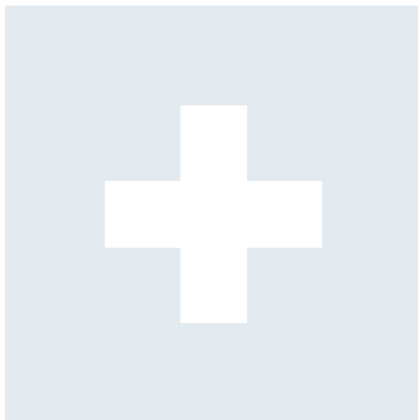
- Wypadki w bok i przód zwiększając prędkość i zmieniać kierunki
- Ćwiczenia aktywnego zakresu ruchu stopy z taśmą terapeutyczną
- Rozciąganie łydki
- Wielopłaszczyznowe ćwiczenia stojąc na jednej nodze
- Ćwiczenia na platformach do balansu
- Przysiady do 60 st zgięcia w kolanach
- Ćwiczenia ekscentryczne i koncentryczne mięśni łydek
- Wzmacnianie bioder i stabilizacji wewnętrznej
- Rower, pływanie, orbitrek

TERAPIA MANUALNA

- Terapia przeciwobrzękowa- jeśli konieczna
- Terapia manualna tkanek miękkich, mobilizacja blizny
- Terapia manualna połączeń stawowych w obrębie stopy a także kolana i biodra

KRYTERIA PRZEJŚCIA DO FAZY V

- Normalny chód po różnych płaszczyznach
- Kontrolowane stania na nodze 30 sek
- Aktywny zakres ruchomości 50 st. zgięcia podszwowego
15 st. zgięcia grzbietowego

WYPADY W BOK I PRZÓD
ZE ZWIĘKSZAJĄC PRĘDKOŚĆ
I O ZMIENNYM KIERUNKU

2 WIELOPŁASZCZYNOWE
ĆWICZENIA STOJĄC
NA JEDNEJ NODZE

3 ĆWICZENIA NA
PLATFORMACH
DO BALANSU

4 PRZYSIADY DO 60 ST
ZGIĘCIA W KOLANACH

5 ĆWICZENIA EKSCENTRYCZNE
I KONCENTRYCZNE MIĘŚNI ŁYDEK

WZMACNIANIE BIODER
I STABILIZACJI
WEWNĘTRZNEJ

FAZA V (4 m-ce+)

Każde z ćwiczeń min 3x30 powtórzeń, lub do zmęczenia (w przypadku ćwiczeń izometrycznych napięcie mięśnia utrzymać przez 10 sekund)

CELE

- Dobra kontrola bez bólu specyficznych warunkach sportowych i zawodowych
- Powrót do kondycji wymaganej w sporcie i pracy
- Powrót do sportu bez dolegliwości
- Pełny zakres ruchu

UWAGI

- Ból powysiłkowy powinien ustąpić do 24 h po treningu
- Zwracać uwagę na obrzęki po wysiłku

ĆWICZENIA

- Podskoki obunóż i jednonóż
- Ćwiczenia o zmiennej prędkości i amplitudzie i płaszczyźnie
- Ćwiczenia propriocepcji i równowagi w warunkach sportu/pracy
- Stretching
- Ćwiczenia typowe dla uprawianego sportu

KRYTERIUM ZAKOŃCZENIA REHABILITACJI

- Pełny zakres ruchu
- Pozytywny test BACK-IN-ACTION
- Bezbolesna aktywność sportowa

ĆWICZENIA O ZMIENNEJ
PRĘDKOŚCI I AMPLITUDE
I PŁASZCZYŹNIE

**Powrót do wybranych aktywności sportowych
po pozytywnym teście BACK IN ACTION**

Szczegółowy plan rehabilitacyjny
www.sprtoklinik.pl

Zalecenia/uwagi

A series of 20 horizontal dotted lines for writing.

UWAGA:

Powyższy program rehabilitacji jest jedynie ogólną instrukcją; od wskazanych wytycznych może istnieć wiele odstępstw. Rehabilitacja jest zawsze dostosowana indywidualnie do stanu zdrowia oraz potrzeb pacjenta i musi odbywać się pod nadzorem fizjoterapeuty. Przebieg rehabilitacji musi być zgodny z zaleceniami lekarza prowadzącego.

 SPORTOKLINIK®

CENTRUM ORTOPEDII I TRAUMATOLOGII SPORTOWEJ